

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Aquest número ha passat per la censura militar.

ALTRA vegada la guillotina s'ha aixecat a França. Y no en un llogaret de mala mort ó en una silenciosa població de quart ordre, sinó en el mateix París, en el cor de la ciutat que dicta al món lleys espirituals y li senyala regles de conducta.

Pels partidaris incondicionals de l'abolició total y definitiva de la pena de mort, la sotragada ha sigut grossa.—«Es possible?... Ocupant la més alta magistratura del Estat el filàntrop Armand Fallières y president el Govern de la República un home tan empapat de las ideas modernes com M. Briand, ¿ha tornat el butxi de França á exercir las sevas lúgubres funcions y pera més ironia las ha exercidas á París?...

Així es, en efecte. L' altre dijous á punta de día, l' executor Deibler instalava la seva terrible màquina al boulevard Arago, á doscents passos de la presó de la *Santé*, y á las 4 y 52 minuts el cap de'n Duchemin rodava, xop de sanch, al fons de la fatal cistella.

Lo més significatiu en aquesta execució, per lo molt que allunya el moment de l'abolició de l'última pena, es que França, si no ha aplaudit á la cayguda del tallant ni ha victorejat al butxi, com va ferho en fetxa no massa remota, ha vist la sega d'aquest cap ab indiferencia casi despectiva.

Un diari francès ho ha dit: «Se mata avuy tan fàcilment; els assassins se multipliquen en tals proporcions, que la clemencia presidencial—aquesta clemencia de la qual M. Fallières ne feya un ús tan incoherent—ne podia exercirse sense sumarse als perills que per tots costats ens enrotllan.

«...Clarament demostrat que la pena de mort es l'únic càstich temut pels assassins, es precis que 'ls mateixos filàntrops se resignin á veurela aplicar.»

Aquesta ha sigut, per lo general, la oració fúnebre dedicada per la premsa al desdixat per qui, després de deu anys de descans forsos, ha tornat á treballar en un boulevard de París la terrible *viuda*. ¿Hi ha en aquestes paraulas tota la equitat, tota la justicia que ni un sol moment ha de deixar d'inspirar els actes humans?

Veus'aquí el fet, despulpat dels enfartechs de la retórica forense:

En Duchemin, l'ajusticiat, *havia assassinat á sa mare pera robarla.*

No cal dir res més. Que 'l lector pronuncchi ell mateix el veredict.

Gracia, Badalona, molts pobles y vilas que tenen per costum ferla durant l'actual temporada, han desistit aquest any de celebrar festa major.

Sincerament aplaudim la resolució d'aquests bons catalans.

Encare recordém, avergonyits, la pena que varem sentir en 1898 veient á la multitud encaminarse bulliciosa á la plassa de toros, quan s'acabava de rebre la notícia de que 'ls nostres barcos s'havien enfonzat davant de Santiago de Cuba.

Es imposible que aquella trista exhibició del incivil *tant se me'n dona* pugui repetir-se. No es ja qüestió d'aparatosos patrioteria, sinó d'humanitat, de dignitat ciutadana. Quan al Africa hi ha pendent un litigi que tan sensiblement ens afecta; quan Barcelona, Catalunya entera se sent encare el cor oprim per la impressió de las jornadas dels darrers de

—Digas á don Antón que ja ets aquí, que has vist al Governador, qu' esteu conformes en tot y que mentres quedi á salvo la ley d' Administració local, pot tirar endavant sense cumpliments.

Juliol, ¿qui es que té humor per ballar, per cantar, per divertir-se, escarnint ab el seu goig las llágrimas que de tants y tants ulls rodolan?
No; no pot aquest any ser any de festes.
Els pobles que avuy saben renunciar á celebrar las compleixen senzillament ab el seu deber.

PIF-PAF

UNA PROTESTA

Ja l'he sentida un sens fi de vegades. La frase am qu'els enemics confessats de Barcelona i de Catalunya sintetisen las conseqüencies de la passada revolta es aquesta: «Pobre Barcelona! Quants anys tardarà a refer-se!»
Ah, faritzèus! Vetaquí una bella ocasió de protesta, que s'ha oblidat entre el chor de protestes d'aquests dies. En las diades més ufanes de la Solidaritat Catalana, ho recordèu, els consabuts enemics nostres se deien a cada moment: «La Solidaritat està a punt de desfer-se; ja no pot durar ni un dia més.» Es que, amics meus, hi ha una confessió espontània de desig en la formulació de certes frases. La maledicció, com indica el nom mateix, no es altra cosa qu'el procurar un mal per l'eficacia de la seua sola expressió. La boca parla per l'abundancia del cor. «Barcelona està perduda; Barcelona no s'en aixecarà més.» D'això a la traducció de l'íntim voler, hi ha sols una passa: «A la fi Barcelona està perduda! Ja no s'en aixecarà mai més!» Tot un capítol de psicologia social està aquí.

Trist es dir-ho: però jo he llegit, aquests dies tràgics, una íntima alegría en la cara de molts enemics nostres, sentint-los fantasiar repressions horribles, a mesura de la propia maldat dels qui les somniaven. Un ministerial imbècil deia: «Jo no creuré més en l'energia d'en Maura si no arrasa tot Barcelona, ara qu'en té ocasió!» Semblaven les paraules d'un agent provocador qui hagués excitat aquell meteix desbordament para donar lloc al càstic en massa de la ciutat aborrida. I de tal manera confonien en l'anatema d'un sol odi els promotors dels fets revolucionaris amb els més dretistes dels catalans, en una passió dirigida no contra el sentit radical dels revoltats, sinó contra la condició èmica de tot català, que jo mateix, p'el sol fet d'honrar-me amb el meu fervorós catalanisme, llegia en els ulls del cabrum humà una mena de lynxament i una increpació contra mi, tirant-me en cara culpes propies dels meteixos qui les patentaven!

I quines gents! Precisament els qui ara ploren falses llágrimas sobre la desgracia de Barcelona, aquests meteixos varen mirar-me amb ulls de victoria, am mirades d'irrisoria compassió, quan l'anti-solidaritat va vèncer per primera volta la nostra conjunció catalaníssima. ¡Oh pobre habilitat, la qui voldria fer caure damunt nosaltres totes las culpes i aprofitar totes las ventajetes! No, no, senyors! Que cada qual tingui el coratge de la conseqüencia i la noblesa del confessar-se equivocats. Aquells dies! ¿Perà que recordar paraules on se reflectia el goig am que vegeu en la nostra desfeta fins persones enlairades aleshores a les dignitats del banc blau, i fins persones d'un fervent i pràctic catolicisme?

I ara... La revolta esclata: «Peguen fort contra les masses d'una ciutat sempre inquieta.» ¿Què importa distingir entre les inquietuts? ¿Què importa discernir la propia part de culpa de cadascú?—I després de la revolta: «Pobre Barcelona! Ja no s'en aixecarà més!»—O sí: «Ja no ens atormentarà amb el seu rebull de ciutat viva i evolutiva! Ja no contrastarà am la pau sepulcral o amb el gregarisme sempitern del restant d'Espanya!»

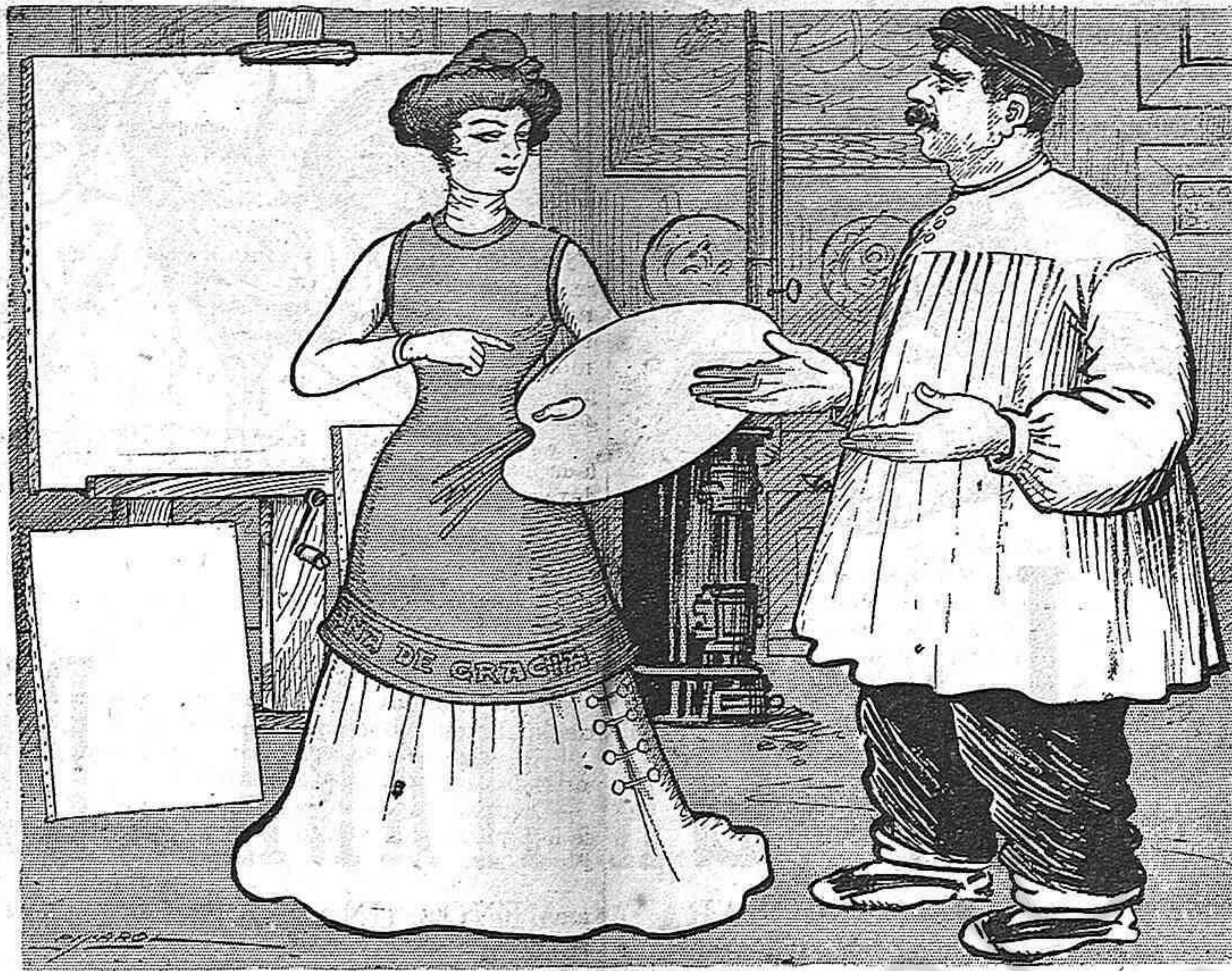
A cada bomba qu'esclata, es aqueixa també la consabuda llamentació: «Pobre Barcelona! La ciutat se despobla. Els pisos per llogar formiguejen. Tot hom fuig. El capital s'en va. Es clar! No podria ésser d'altra manera! No hi ha res segur!» I sempre, sempre, l'accent de la complacencia íntima per l'urbidida sona a través el plany de cocodrils... ¿No es això precisament l'objecte que's proposen les bombes? Colaboració, col·laboració amb elles, com ara am la revolta estèril. Sens dubte.

Però ¿què més encara? Aquests dies, am l'ajuda meteixa de l'incomunicació a que Barcelona va estar solesa, les més estupendes versions circularen per la premsa i entre les gents. ¿No heu llegit, amb irritació inaguantable, aqueixa llegenda d'atropells i vileses, per sort ben contraries a la realitat, aqueix cúmulo de baixes i repugnants invencions qui son caigudes com un vilipendi sobre el nostre bon poble? Reparèu, catalans, que pera honra del nostre obrer, pera honra de Catalunya i pera honra de l'humanitat ens cal a tots aixecar un desmentir sorollós davant el món i els homes, ja qu'a tots, com a catalans, ens alcançaria un esqui del fang llençat sobre la terra nostra. Un confrare va rebutjar noblement les mentides estampades per *La Correspondencia de España*, i jo no sé qu'aquest periòdic a l'hora d'ara hagi rectificat, com no ho ha fet tampoc *A B C*, ont he llegit les meteixes absurdes trulucencies. I pensèu que la premsa estrangera, de cap a cap de món, ha tramès fidelment aqueixa odiosa fantasia, com una taca qui s'extén, fent-se més forta quan més gran se fa!

Amics meus, els de sempre, jo tinc l'honor, avui, d'alçar una protesta contra aqueixa forma nova de l'etern urbicidi. Hi ha una conspiració permanent, conscienta o no, contra Catalunya, sobre tot contra Barcelona. Una no dissimulada gelosia exacerba intencionalment les inquietuts de la nostra vida ciutadana, pera ferir de mort la nostra creixença. Vetaquí un veritable anti-turisme, que jo denuncio al món, i que someto fins a la noblesa de la meteixa premsa de Madrid pera que digni si es ja tolerable. Jo apelo a tot el món contra aqueixa injusticia. I prego respectuosament a la censura que deixi passar avui la meua protesta com una necessitat del natural instint de defensa propia.

¿No heu llegit, un d'aquests dies, que la Cambra de Comerç d'Almeria ha proposat el *boycoottage* contra Catalunya fins que Catalunya (no sé com) fassi protestes d'espanyolisme? I ara, dièu-me: ¿per ven-

Al taller de LA CAMPANA

—¡Ayay!... Veig que no pinta res. ¿Que no té assumptos?
—Assumptos ray. Lo que no tinch es colors.

tura hi ha hagut, en els fets passats, una sola nota d'anti-espanyolisme? ¿Per ventura les masses qui's han executat se caracterisen precisament com a catalanistes? ¿Per ventura els meteixos inicis precursors del moviment, aquelles manifestacions antibèliques, no foren compartides i fins iniciades per Madrid?

Amics meus: una volta encara: Protesto! Am l'impuls de la meua ànima enemiga de tot urbicidi, vingui d'on vingui: Protesto!

GABRIEL ALOMAR

ELS SUCESSOS DE BARCELONA

La verdadera historia?

SOBRE 'ls successos ocorreguts durant la *semana negra* publica *El Mundo*, de Madrid, una informació tan lluminosa y tan interessant, que considerem oportunitis ferla conèixer als nostres lectors.

Com que al reproduir la relació del diari madrileny no 'ns guia altre mòvil que 'l de restablir la pau dels esperits y obrir els ulls dels que encare 'ls tenen tancats, esperem que la censura no posarà cap obstacle á la seva publicació que al nostre entendre té tots els caràcters d'una obra altament meritoria.

Segons explica 'l periodista d' *El Mundo*, enterat de que á la frontera francesa hi havia un dels directores del passat moviment, va anarlo á veure, desitjós de sentir dels seus propis llabis la historia dels fets.

La relació es molt llarga; tan llarga, que, ben á pesar nostre y en la impossibilitat de donarla íntegra, ens veyem obligats á extractarla.

Heus aquí, donchs, els seus párrafos més interessants.

Comensa l'aludit personatge fent constar ab gran empenyo que la vaga comensada 'l mati del dia 26 y que—paraulas textuales—*desbarataron luego con sus crímenes cuatro desalmados y un montón de infames y canallas*, havia de tenir un caràcter exclusivament pacifista.

A aquest efecte—diu—las agrupaciones obreras convocaron una reunión para 'l día 23 de Juliol. Pero... y aquí entra en materia:

«El gobernador civil no sólo suspendió la reunión, sino que denunció la convocatoria al Juzgado, fundándose en lo que calificó de crudeza de lenguaje de la misma.»

«Suspendido el acto, envió á un delegado para impedir la reunión de representantes obreros, quienes, como no tenían contraorden, comparecieron en Solidaridad.»

«No se celebró la junta, pero sí se cambiaron impresiones.»

«Nosotros, los socialistas, no queríamos la huelga tan próxima, por los motivos que después le indicaré; pero los radicales nos obligaron á precipitarla.»

«Aquel día, ó el anterior, habían ocurrido en la calle de San Pablo algunos sucesos. Resultó herido un agente de policía, y al día siguiente el Sr. Ossorio publicó un bando...»

«Del famoso bando se habló en la reunión, llamémosla clandestina, de Solidaridad obrera. Los ánimos se excitaron de tal modo, que se acordó ir desde luego á la huelga.»

«Antes de este acuerdo se proyectaba no precipitar los sucesos. Se había convenido realizar el movimiento de protesta el día 1.º de Agosto ó mejor el día 2; esto es, el lunes siguiente al en que se declaró la huelga; pero los elementos radicales objetaron que se hallaban dispuestos á todo y se convino, pues, declarar la huelga general el día 26.»

«Nosotros, los socialistas, deseábamos fuese el estallido el lunes 2 de Agosto, para tener tiempo de preparar el movimiento en toda España...»

«Acordado el paro general, nombróse una Junta para que el éxito coronase la idea, y se transmitieron órdenes á todos los pueblos y se enviaron emisarios á varias comarcas.»

«Los pueblos que recibieron el aviso secundaron, como lo demuestra el movimiento que se operó en las comarcas donde el socialismo cuenta con muchos adeptos.»

«Estalló la huelga, que en pocas horas se hizo general...»

«Los radicales, creyendo que las doctrinas propagadas por sus jefes en periódicos y mítins, serían un hecho; entendiendo que las exhortaciones lanzadas en la Prensa y en actos públicos serían reflejadas en la calle, se levantaron compactos, y cuando las barricadas eran enormes y el tiroteo era general; cuando creyeron que llegado el momento de encauzar el movimiento acudirían los jefes, se llevaron chasco.»

«Estos se llamaban Andana. Creyeron los revolucionarios que no estaban aún enterados del despertar del pueblo, y acudieron á ellos, para pedirles, para exigirles, su dirección.»

«Unos aparentaron hallarse enfermos, otros se negaron á recibirlos y los más dijeron que la cosa era prematura y que en modo alguno podían comprometer la causa republicana.»

«En resumen: que todos se negaron á acudir á las barricadas.»

«Pero era ya tarde para reprimir el movimiento.»

«Vino la desilusión, la desconfianza, el temor, el aplanchamiento. Al tiroteo de la fuerza armada seguían las persecuciones, y el movimiento cesó como por encanto, pero no resurgir, créame usted, por mucho tiempo...»

«No hubo complot en lo ocurrido; no hubo acuerdo alguno para hacer la revolución.»

«—Y sobre el fracaso del movimiento, ¿puede usted decirme algo más?»

«—Sí; que ha fracasado porque los jefes no han acudido, porque se ha visto que en los conventos no había bombas, como habían vaticinado, y además, por haberse convencido el pueblo de que se hallaba solo, sin amparo ni ayuda. Y el desengaño ha sido tan grande, que auguro una descomposición tremenda en el partido radical.»

Y avans d'acabar, formula l'emigrat aquesta declaració:

«...las autoridades, que tanto han alardeado de haber saneado la población, nada han hecho, permitiendo residir en Barcelona miles de hombres y mujeres de dudosa conducta, que bajo la denominación de obreros han perjudicado en esta ocasión la causa del pueblo y han deshonrado el nombre de Barcelona.»

Aquestas son, en sustancia, las principales manifestaciones que al redactor d' *El Mundo* ha fet 'l anónim fugitiu.

[A meditarlas tocan!

Els destorbs

LS nostres lectors ja estarán enterats de que 'l senyor Capitá General ha suprimit sis periòdics barcelonins. Els suprimitos son dos diaris: *El Poble Català* y *El Progreso*, y quatre setmanaris: *Tierra y Libertad*, *Metrallo*, *La Rebelión* y *El Descamisado*. Aquest darrer ja feya temps que no sortia.

Per lo vist, tothom ha trobat molt bé la suspensió. La premsa catalana, llevat de dos ó tres periò-

dichs, ni sisquera ha tingut pera 'ls colegs suprimitos aquell tradicional *Sentimos el percance*. L'orgue carlí *El Correo Catalán*, ab plausible franquesa y cristians sentiments, diu que se n'alegra y que encare s'ha fet poch, puig encare s'haurien de fer desaparèixer molts altres paperots. La premsa de Madrid, hont no hi ha previa censura militar, també dona á la mesura presa per l'autoritat militar el seu tácit consentiment. *El País*, per excepció, gosa á dir que li extranya la supresió d' *El Poble*. El diari ministerial *La Epoca*, tot picant els dits als corresponents d' *El Imparcial* y *El Liberal* per haver omittit el nom d' *El Progreso* entre la llista dels periòdics suprimitos, ensepega també al dir que ademés dels dos diaris, hi ha quatre setmanaris *libertarios*. De manera que segons l'oficiosa y ben informada gasetta maurista son *libertarios*, no solament *Tierra y Libertad*, sinó també *El Descamisado*, *La Rebelión* y *Metrallo*.

La supresió de periòdics ha causat una franca alegría en els elements regionalistas. Per més que *La Veu* sortí aquests dies indignada y ploratera, es lo cert que en aquella casa hi ha més alegría que en un bateig. Per de prompte s'han tret del ull una brossa que 'ls molestava: *El Poble Català*. Y ademés, ells se creuen que las destrosses de la semana trágica tindrán per conseqüencia que en las elecciones vinentas la Lliga guanyi las elecciones. Aquests dies hi ha en els llabis de 'n Prat de la Riba, de 'n Puig y Cadafalch, de 'n Cambó, de 'n Casellas y de 'n Durán y Ventosa una rialleta misteriosa.

Y en *Pol*, el gran *Pol*, treu comptes. «S'han cremat—pensa—48 convents y iglesias. Suposant que la crema de cada edifici d' aquest ens doni 200 vots, tindrán un augment de 9,600 vots. Sumats aquests als 22,000 de las elecciones passadas, fan en conjunt 31,600 vots. El lerruisme y l'esquerra catalana, pel contrari, perdrán vots... ¿Qui 'ns empeta la base á nosaltres?»

FULMEN

LA FAUNA LLIBERAL

(PETIT ESTUDI)

LS liberals n'hi ha de moltes menas. Genèricament poden dividir-se en tres categories: els que se 'n diuen, els que 'n fan y els que 'n son. Aquests tres ordres de liberals se subdivideixen alhora en una infinitat de castas. Hi ha el liberal que accepta tota mena de llibertat en l'ordre polítich-administratiu, ó sigui en las relacions públiques dels ciutadans entre sí y ab l'organisme que las regula y ordena; pero en cambi condemna tot intent d'innovació en l'ordre las relacions privades ó de las reglas que regeixen aquestas relacions. N'existeixen d'altres que entregan á la crítica y controversia pública tota classe d'institucions socials y religioses, pero que no toleran la més mínima observació als preceptes de la moral, en una qualsevol de las sevas branques. Se 'n troban d'altres que actúan públicament d'esperits demoleadors de tota tirania y son en el clos domèstich reys absoluts, que imposan autoritariament á tothom qui té de viurehi devora, la llur voluntat soberana. Y així, en infinita barreja de graus y de matisos, 'l estol dels que 's diuen liberals, dels que 'n fan y dels que 'n son, se divideixen y subdivideixen en una innombrable munió de menas diverses.

En l'espay d'un article no es possible classificarlas y definir las totes. Fora menester un gros volum de lletra menuda y apretada y un formidable caudal de ciencia psicológica, pera conseguir dur á terme tal empresa. Me limitaré, donchs, á parlar només, y encare lleugerament, dels tres grans ordres primordials en que 's divideixen els homes que, d'aprop ó de lluny, se troban inclosos en las fileras del liberalisme.

De primer trobem el liberal que no més se 'n diu. Aquest es un home que ha vingut á parar al camp del liberalisme, per causas externes, sense cap relació ab el seu temperament, ni ab la seva estructura mental, ni ab las sevas habituds. Se diu liberal, ó bé per rahó d'una secreta, inconscient vanitat, porque li sembla vagament que dirse conservador y reaccionari suposa una inferioritat intelectual que 'l seu orgull rebutja, ó bé per rahons de rutina familiar, per procedir de soca tradicionalment afiliada al liberalisme. Aquesta mena de liberals son, per excelencia, els homes de la llibertat abstracta, d'aquella llibertat que no té ni forma ni extensió, paraula vaga indefinida, invocada fervorosament pels seus adoradors, mientras no passa de la categoria de paraula. Mes aixís que aquesta llibertat amenaça concretarse y devenir lliberació, en qualsevol dels ordres de la vida, aquestes liberals son els primers de renegar d'ella, acusant l'acció lliberadora de lliberatinatge.

La majoria d'aquests liberals son hereus en línea directa del doctor Panglos. Sense que obertament s'ho confessin, tots ells consideren que 'l estat de cosas present es el millor dels estats de cosas possibles. La llibertat, pera ells, no es el símbol que enclon tots els desitjos d'evolució y de millorament colectiu; es un tòpich sense altra funció que la d'enaltir á n'els que 'l invocan ó bé una fórmula màgica, ab poder de transformar las cosas, quietament, sense trasbals, á fora d'invocarla. Altre dels caràcters que diferencian á n'aquests liberals, es la por á las conseqüencies de tota mudansa. Per aixó, si en qualsevol instant esclata un conflicte entre 'ls elements renovadors y els elements de resistencia á l'innovació, y aquest conflicte pren caràcters de lluyta violenta, son els primers en abominar de l'acció lliberadora, reclamant midas enèrgicas y repressions brutals, ab ferocitat invicta.

Després d'aquests liberals, que no més se 'n diuen, venen els que fan de liberal. Tampoch obeheix á cap rahó interna llur liberalisme. General-

ment, l'única causa que 'ls ha portat a fer de liberals és una egoista conveniència. Son homes que explotan la llibertat, com explotarien qualsevol altra indústria. Pera aquèsts la llibertat és un instrument i no un fi; instrument pera satisfer las llurs ambicions, ja sigui la conquesta del pá de cada dia, ja la més alta de ferse una posició, ja la vanitat d'exercir càrrechs honorífichs. La majoria d'aquests homes que fan de liberal, son excéptichs a l'eficacia de la llibertat ó uns conservadors de primera forsa. El dia que han conseguit lo que desitjavan, que s'han enlayrat, gracias al escambell del poble, giran l'esquena a la llibertat y contradiuhen ab fets tot lo que avans havian exaltat ab paraulas.

No cal dir que tampoch fan obra de lliberació. Si convé a llur interés donar mostrars efectivas de liberalisme, el resultat de llurs combinacions no es may una acció lliberadora sinó una agitació estéril. Així pot dirse que son els pitjors enemichs de la llibertat, perque llurs maniobras sense pla ni concert, encaminadas únicament a justificar la significació que s'atribueixen, donan peu a reaccions formidables, que paralisan tota acció liberal durant largas temporadas.

Y quedan, per últim, els liberals que son liberals, els únichs veritables liberals. El liberalisme d'aquests es producte de causas internas, d'una estructura espiritual y d'una inclinació del sentiment. Aquèsts els porta a voler pera una quantitat d'homes sempre major, l'ús de fruyt de totes las delicias de la terra. Aquèlla 'ls fa veure en totes las institucions humanes, siguin del ordre que siguin, no cosas inmutables y definitivas, sinó formas adequadas a un instant de l'evolució de las societats humanes, vers maneres de viure més harmónicas y més justas cada día.

Aquests son els únichs que poden fer obra de lliberació, perque no fan restriccions a l'acció lliberadora. Tota la vida humana, totes las modalitats de las relacions individuals y colectivas, las veuen obertas a una continua evolució, a un seguit perfeccionament. Y no hi ha perill de que s'espantin ni reculin, si en un moment determinat d'aquella evolució sobrevé un conflicte y la lluyta civil, jurídica, degenera en formas violentas. Tots ells tenen fé consubstancial en l'eficacia de la llibertat y saben que 'ls mals d'aquesta llibertat ab una major llibertat se curan.

J. PONS Y PAGÉS

o volíam ja parlar més de las graciosas tonterias publicadas per la premsa francesa referents als passats successos de Barcelona; pero en *Le Journal* de París n'hi trobém una de casta tan netament humorística, que no sabém estarnos de copiarla.

Parla el famós diari de la situació en que las nostras autoritats varen trobarse el dia 26 de Juliol al declarar-se la vaga. El senyor Ossorio y Gallardo estava formalment disposat a mantenir l'ordre, pero li faltavan forsas.

Y ara vé 'l bo.
«El Gobernador—dú *Le Journal*—va demanar que la Guardia municipal fos posada a la seva disposició. Els municipals sigueren convocats. Cap d'ells va comparéixer y, pera no ser confosos ab els soldats, de la nit al matí varen cambiar d'uniforme.»
«Volen res més divertit que la suposició de que la Guardia municipal pot arribar a mantenir l'ordre a Barcelona?»

Donchs, com dú el *Tenorio*,
«A eso el *Journal* se arrojó y escrito en este papel está quanto él inventó, y lo que el aquí escribió, mantenido está por él.»

Sembla que al món s'hi han comensat uns grans rigodons bèlichs.
La Xina y 'l Japó están a punt de declarar-se la guerra.

Bulgaria y Servia fa días que se las mesuran. Bolívia y 'l Perú no s'han agaronat encare, pero a tota premsa s'están amanint per' entrar en funcions.

Turquia y Grecia s'ensenyan las dents qu' es una delicia.

Nosaltres mateixos tenim també la nostra corresponsent complicació guerrera...

Animarse, senyoras y senyors, que l'orquestra no para de tocar ayres marciais.

¿No hi ha cap més parella que 's decideixi a voltarla?

Segons dú un periódich, el Papa, enterat de que en molts de las películas que s'exhibeixen en els cinematógrafos queda bastant malparada la moral, ha prohibit que 'ls sacerdots hi assisteixin.

¡Malo, malo!
Ja sé jo quin cinematógrafo barceloní la sentirá més aquesta noticia.

Y a la *Sala Mercé* potser també ho saben.

Sin embargo, no hi ha que donarho tot per perdut. Pera resoldre 'l conflicte que forsosament ha de produhir la resolució del Papa, a un industrial aixèrrit se li ha ocorregut una cosa.

¿Saben qué?
Sometre las películas a la censura eclesiástica.

La idea 'ns sembla magnífica.

Y fins potser, ab una mica de bona voluntat, podria ampliarse ventajosamente.

¿Qué li costaria a la Iglesia fer un petit obsequi espiritual als concurrents als cines?

Figúrinse l'efectarro que causaria, clavat a la porta, un anunci concebut en aquests termes:

«Avuy, estreno. Película aprobada y benehida per l'autoritat eclesiástica.

»50 días d'indulgencia a tots els concurrents a entrada general. Als de preferencia, 100 días.»

Son molts las personas que 'ns han escrit interessante per la sort del valent regidor radical senyor Vinaixa.

Desitjosos de calmar l'ansietat dels nostres llegidors, ens apresurém a fer avinent que, després de no pocas averiguacions, li havém pogut descobrir el *paradero*.

El senyor Vinaixa 's troba actualment a Pau (Fransa).

Comentari?... Cap.
Recordém tan sols als xinos electors sens que, en francés, AU fa O.

EL DIPUTAT

Estant ab dos ó tres socis al Gran Cassino del Mar jugant seriament a cartas y per més senyas guanyant, don Agapito Camándulas, diputat ministerial, reb una postal vinguda del districte de Las Valls, qu' es el que ara ell representa a la Cambra popular.

Suspensent de mala gana el joch que tan bé li va, llegeix la postal rebuda, que diu en breus mots: «Dimars »va estar pedregant tres horas.

»El districte de Las Valls »queda fet una miseria.

»Consternació general.

»Es precis que vosté vingui »per poguerse fer capás

»de la extensió del desastre »y veure si 'ns pot donar »una miqueta d'auxili.

»L'esperém, morts d'ansietat!»

—Ara hi corrol!—diu ab rabia don Agapito:—Aquests crachs segurament deuen creure's que un no té res més al cap que 'l districte. ¡Papanatas! Vés si ara jo aniré allá per veure las sevas vinyas y 'ls seus horts apedregats!... Lo que faré seré escriure 'ls y enviarlos a passejar ab moltíssima finura.—

Pren un full de paper blanc que un humil criat li allarga, y... ja 'l tenim rasguejant:

«Amichs meus: Sento moltíssim »el fracás que us ha passat

»y ara tot seguit vindria,

»pero tinch que servos franch:

»No puch venir. De la patria »els interessos sagrats

»m'impedeixen ausentarme »ni un moment d'aquí. Per tant,

»dispenseume, seguríssims »de que 'ls dolors de Las Valls »son també meus. ¡A reveure!»

Fica 'l digne diputat la carta dintre del sobre, el clou, y...

—Seguim, companys: tiro jo.—

Y ab una rialla de jugadó afortunat, mirantse als seus bons consocis, diu: —Més oros!... El caball.

C. GUMÀ

Y vá de historia

UE podríam dirne conte, encare que realment no sigui altre cosa que un senzill incident qu' enclou, com tots els incidents de la vida, una ensenyansa agradosa; cal, pera aprofitar la lliassó, la subtilesa d'esperit necessaria pera veure aquell *més enllá* de las cosas ahont s'hi recull l'experiencia.

Y comensemlo a tall de conte. Vensaquí que l'altre dia, sortint de l'estació de Fransa, ahont havia anat pera despedir a un amich que marxava de Barcelona, me topo a quatre passas de la porta al meu amich Peret que corria atrafegat y arribava al punt just que 'l tren sortia de l'estació xiulant y esbufegant.

Va quedarse parat y mirantme ab la cara embohada; el seu posat de tonto va ferme gracia y vaig clavarme a riure. La meva rialla va tornar-lo a la realitat, y posant una cara de consternació que feya llástima, va dirme:

—Si; ja pots riure. No sabs tu lo que 'm perjudica aquesta escapada de tren. Será causa de que falti a un deber sagrat, de que 's perjudiquin els meus interessos y de que també 'n sufreixin els interessos de personas a qui estimo.

—Pero, home de Déu; tu tan puntual sempre, tan metódich, tan... ¿que no sabías l'hora qu' era?»

—La sabia exacte y fa prop d'una hora que he sortit de casa pera anar a l'estació.

—Y una hora has necessitat pera venir aquí desde de la Tapineria? A peu coix s'hi pot venir ab menys d'un quart.

—Jo 't diré; com que tenia prou temps he vingut xano, xano, y m' haguera sobrat més de mitja hora sino m' hsguessin passat una pila de peripecias.

—Esplicat.

—Al sortir de casa he trobat a un vehí que veyentme tan mudat y ab la maleta, m' ha dit:—Qu' estém de marxa, Peret?, y jo, naturalment, alló que 's fa, no anant depressa, m' hi he posat a fer un rato de conversa creyentme obligat, per cortesia, a donarli algunas explicacions.

—Vaja, una mica de concessió a la batxilleria.

—Justament. Me despedeixo del vehí y al entrar al carrer de la Plateria trobo una colla de trinxeraires, y no sé què debían veurem d'estrany que comensan a mirarme y a riure. Jo que 'm planto y sentintme la mosca al nas, els enjego una filípica diguentlos qu' en aquella hora valdria més que fossin a l'escola, que si no tenian pares ó si 'n tenian si eran d'aquells que no més ne tenen pel gust de ferlos, y si etcétra... vaya, tot alló que feya al cas.

Al principi semblava que m' escoltessin, després han tornat a riure y al final han cridat ¡votall! y m' han tirat algun terrós de *la reforma* y fins alguna pedra. Sort que un municipal els ha fet fugir, sino potsers hauria rebut algun tostorro.

—Cosas de criaturas!

—Cosas de criaturas mal educadas. Ab una mica de mal humor y un xiquet més depressa perque s'anava fent tart, segueixo el meu camí y a mitj carrer de l'Espaseria un peixater va ab la panera al cap s'arramba, com si ho fes espresament, a l'acera per ahont jo passava; li rascó, sense volguer, el pantalón ab la maleta, fa un gesto com si se l'hagués trencat la cama y m' aboca tot el peix al damunt.

No he pogut contenirme y li he dit: Mestre, sou molt bestia, y ell m' ha demostrat que jo tenia rahó insultantme d'una manera bestial. No sé pas com haguera acabat la disputa, perque jo disputant ab pocas soltas perdo aviat la paciència; sort qu' han intervingut algunas personas y se l'han endut carrer avall.

—Pero, home; disputant ab tontos sempre perdrás el temps.

—Es a dir que la ignorancia pot esser una patent pera insultar a la gent honrada? ¡No hi passo! Després d'aquest nou contratemps y tement ja fer tart, m' he posat a córrer. Jo no ho hagués fet. Veyentme córrer, s'aixecan de davant del Govern Civil dos gossos que allá s'estavan prenent el sol y ¡nyau! ¡nyau! vinga lladrar al meu darrera, reganyant els

ullals. Jo que 'm paro, busco una pedra y no la trobo; pego garratada al nas del gos de més aprop, que fuig grinyolant. L'altre segueix ab sos lladruchs, pero l'empayto y també se las esquitlla. Y ja m' has vist com cansat, suhat y ab la llenga fora de la boca he arribat a l'estació...

—Y t' ha escapat el tren.

—Just. Pero ¿jo 'n tinch la culpa?

—¡Donchs, qui!

—Las circunstancias, la desgracia, la...

—Déixat de romansos. Tú, y solsament tú. Tos debers, ton interés y l' interés de personas a qui estimas, te cridavan fora de Barcelona. Tú, ab excellent intenció, t' has llevat d'hora pera no fer tart, y has empré ton camí ab la serenitat y la seguretat de qui emprén una cosa contant ab totes las condicions de medis, temps y bona voluntat. Pero en ton camí has topat ab curiosos, ab criaturas, ab tontos y ab gossosets, y en lloch de seguir ta via sense fer cas de batxillerias, criaturadas, bestiesas y lladruchs, has perdut el temps en inútils discussions y disputas y t' han fet fer tart, faltant als teus debers y perjudicant sagrats interessos.

—Tens rahó, noy.

—¿Te servirá d'experiencia?

—T' asseguro que no m' escapará més el tren.

JEPH DE JESPU

La campanya del Riff

Día 8 d'agost

En aquest día hi hagué en el camp de Melilla completa tranquilitat, més encare que en els días anteriors.

Las baterias de la plassa restaren mudas. Sola-ment alguna batería de montanya y dels campaments feu foch. Els trets de fusells foren escassos.

Els moros eran al zoco ó mercat que 'ls diumenges se celebra a Benisicó, que s'ovira desde la plassa, pero que está fora de l'alcanç dels canons.

S'acuantan els preliminars de las operacions militars en gran escala. Sembla que hi haurá aviat un moviment d'avans de las tropas espanyolas, ab l'objecte d'ocupar el poblat y 'ls turons de Nador, el Zoco de Hads y l'alcazaba de Zeluán.

Arriban a Melilla els vapors *Cataluña* y *Alfons XII*, portant 2,200 homes dels batallons de Wad-Ras y Saboya.

Els pregoners rifenys, enemichs d'Espanya, continúan fent cridas anunciant la prohibició de portar queviures a Melilla. Els moros de Frajana, amichs d'Espanya, intentaren enviar algunas mercaderias, pero a cinch ó sis cabilenys que duyan ous y gallinas altres moros els prengueren las mercaderias y 'ls apallisaren.

En els campaments se celebren missas de campanya.

Son enviadas banderas espanyolas a las posiciones avanzadas que encare no 'n tenian. Las banderas foren issadas, prouciant els jefes alocuciones bèlicas.

El general Marina contracta 100 camells pera 'ls convoys. Si donan resultat ne contractará més.

Día 9 d'agost

Continúan els preparatius pera las grans operacions.

Se decideix establir a La Restinga grans diposits d'aprovisionament de las forsas operadoras.

Arriba una nova máquina pera 'l ferrocarril de las minas, el qual fa ara serveys militars. El contratista de las obras diu que la línia férrea pot quedar llesta en 30 días fins a Nador y en altres 30 fins a Zeluán.

Avans de sortir l'acostumat convoy cap a las posiciones més llunyanas, s'aixeca a gran alsada el globo militar *Urano*. L'oficial que 'l tripulava doná indicacions precisas a las baterias de montanya y a las de l'esplanada del fort Camellos, podentse dirigir el foch certerament contra un campament moro aixecat en un barranch anomenat del Llop. Segons els telegramas, las granadas caygueren al mitg del barranch, esclatant entre las forsas de la harca y causant als rifenys molts baixas y gran pánich.

A Melilla el calor es irresistible. Al dematí d'aquest día plougé una mica, pero 'l temps no refrescá.

Surt cap a La Restinga una forta columna d'Administració militar, pera establirhi grans diposits de provisions.

Continúan essent emplassats obusos y baterias.

El globo *Reina Victoria* fa tres ascencions.

El crehuer *Extremadura* canoneja els voltants del Gurugú.

Arriba el tren de dragat, ab el qual s'ha de facilitar l'entrada de canoners a la Mar Xica.

Día 10 d'agost

Els rifenys tirotegen débilment a las nostras tropas, responnent l'artilleria.

Els globos cautius hagueren de baixar, per haverse girat una forta ventada.

Arriba a Melilla el diputat carlí senyor Llorens, que en sa joventut fou oficial d'artilleria, pera assistir a las operacions.

S'acumulan forsas pera protegir l'obertura de la Mar Xica a la navegació. S'envian dragas. Se creu que 'l dragat del canal ó bocana quedará llest cap allá al dia 20.

Arriba 'l doctor Llorente, comissionat de la Creu Roja.

Las referencias oficials diuhen que es excellent la salut de las tropas.

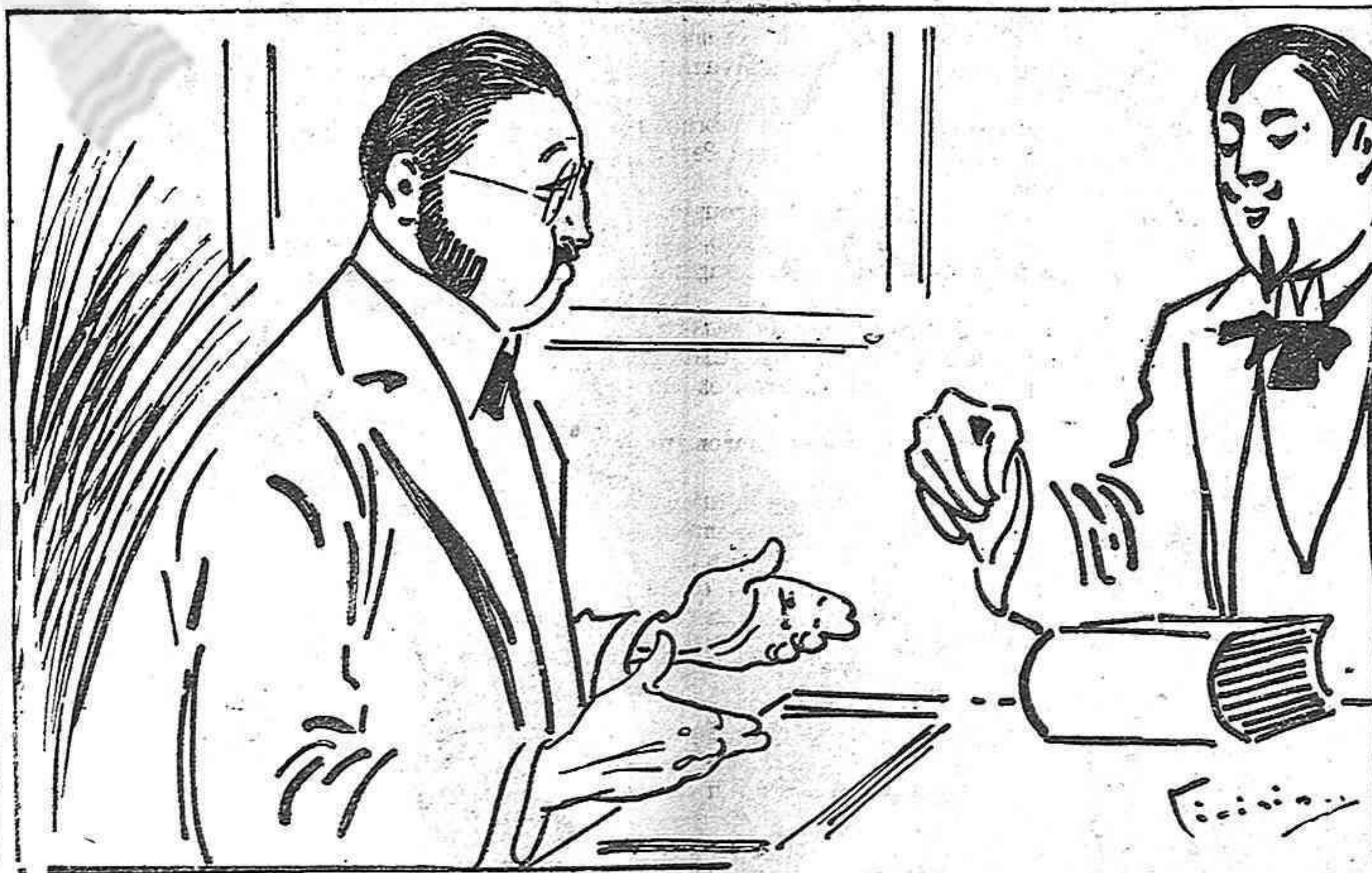
Circulan rumors de que la harca fa gestions pera la pau. Se diu que sols la otorgaria 'l general Marina si l'enemich se rendís incondicionalment y a discreció.

Els moros de la costa propera al penyal d'Alhucemas segueixen tirotejant la plassa, sense fer baixas. L'artilleria els respón, arrasant els aduars.

Els rifenys se fortifican en el camí de Nador a Zeluán.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Rivalitat periodística

—La *Gaceta* anuncia 500 morts a Barcelona...
—Anuncieune mil... El nostre diari ha de ser, en tot, superior als altres.

(De *El Fischetto*.)

Corren rumors de que s'han aplassat novament las operacions d'avans.
 Novas de Tánger parlan de que 'l soldá Muley Hafid enviará tres caíds prestigiosos pera que serveixin d'intermediaris pera fer la pau.

REPICHS

QUESTS moretistas no tenen cura.

Ara se 'ls ha ocorregt que una volta s'hajan resolt, més ó menos provisionalment, els conflictes que actualment té pendants Espanya, lo primer que ha de ferse es donar el poder á don Segimón.

Peró, vinguinme aquí, barruts: ¿Olvidan vostés que dels actuals conflictes es precisament en Moret qui 'n té tota la culpa?

En Moret, com en Romanones, com la majoria dels conspiciuos que 'ls hi van al darrera, lo que meixen no es el poder, sinó un bon bossal que no 'ls deixi obrir la boca y 'ls condemni, com diuhen de vegades els tribunals, á callamiento y silencio perpetuo.

Llegeixo:
 «El dirigible Zeppelin, sortit felisment de Francofort, ha arribat fins á Colonia, y després de donar la volta á la catedral... se 'n ha tornat al dipòsit.»
 ¿Han vist quin globo més irreverent?
 Dona la volta á la catedral...
 Pero no hi entra.

Fresch encare 'l recort de la tragedia de Lisboa, el rey Manelet de Portugal pensa fernes una visita de cumpliment.

¿De cumpliment ó de condol?
 Perque, Deu n'hi dó de las tragedias que passém, també, nosaltres!...
 Lo que no entench es com, tenint prou feyna cada hu á casa seva, encare s'entretinguin en ferse visitas.
 Perque, mirin qu' es tenir temps...
 Y humor!

Per presumits, els liberals.
 Ara fan corre que, si ells haguessin manat, á Catalunya no hauria succehit res.
 Que no hauria succehit res!
 ¿Volen més succés y més desgracia y més mala senmana que tenirlos á n'ells per amos de l'Olla?...
 Vade retro, Segimón!

Durant els sis días que va durar el bullit barceloní, don Gedeón Lacierva no va sossegar alló que 's diu ni un trist moment.

Ni de día ni de nit va moure's del Ministeri de la Governació y allí menjava y allí dormia.
 Una cosa 'ns descuydém d'afegir y que la sabém de bona tinta:
 Que menjava ab poca gana y dormia ab poca són.

S'ha deixat corre tot alló d'insistir en la súplica al Govern pera que 'ns torni á obrir las Corts.
 Naturalment; las cosas han variat, y la prudencia aconsella el més absolut silenci respecte á l'obertura.
 Quinas ganas de damanar que 'ns obrin?...
 Gracias que no 'ns tanquin.

Al arribar á Madrid, el fracassat Ossorio, va abocar desseguida á n'en La Cierva tot lo que duya al pap.

Y lo primer que va dir va ser que á n'ell els successos no 'l van sorprendre perque feya días que 'ls veyva venir.

Que 'ls veyva venir?
 Ah... ja ho entench:
 Els veyva venir... d'ensá que vivia á l'Avenida.

Els carlins están reorganisant el partit, á correuyta.

Al efecte, sembla qu' en l'actualitat se procedeix activament á modificar y completar el cens.
 Treball inútil.
 Perque en el batalló carlí que capdilla 'n Jaumet no 's tracta de cens...
 Se tracta de dotzenas y ab prou feynas.

Corren vents magnífichs.
 Vents de pau, que valen tant com els vents de victoria.

Personas ben enteradas, més ben enteradas que 'l Journal y La Correspondencia, aseguran que aviat, molt aviat, ens treuran l'estat de guerra.

Tant-de-bó fos cert.
 Y tant-de-bó fos á tot arreu... fins á Melilla.

El mal es que, aquesta bona noticia, ningú será capás de garantiria.
 ¿Per qué?
 Perque encare no hi han garantías.

El pare confessor:
 —Noya, aixó es un pecat molt gros... Un pecat molt gros, filla meva...
 La penitenta, ab tota ingenuitat:
 —Potser sí, pero no es més que mitj... perque va ser fet ab colaboració...

Entre las cosas de valor que 'l foch implacable ha

destruhit aquests días, s'hi contan dos quadros antiquíssims de gran mérit artístich.

Veuhen?... aixó sí qu' es una viva llástima.
 Vet' aquí unas obras d'art nacional que s'havian de respetar.
 S'havian de respetar... pera demá que la comunitat propietaria se las hagués volgut vendre al Extranjer.

Un poble que creu que puga haverhi un home representant directe de Déu, un home que essent home com els altres siga infalible, té que ser forsosament un poble estúpit. — V. Alfieri.

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

- 1.ª XARADA.—Ma-ta-las.
- 2.ª MUDANSA.—Nau—Nou—Niu—Nou.
- 3.ª ANAGRAMA.—Notat—Tonta.
- 4.ª QUADRAT.—P A C O
A M O E
C O M A
O E A N
- 5.ª INTRÍNGULIS.—Llull.
- 6.ª GEROGLIFICH.—Per punts las mitjas.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Pere Casablanca Sagrera, Sis fadrinas del carrer de la Filosa de Castellbisbal, Maco, Joan Antich Puquí, Ramón Valls, B. A. del Papiol, y S. Portabella.

CORRESPONDENCIA

Caballers: José Martorell de Badalona, José Delmau d'Arenys, Joseph Girvent, Joan de Calabria, J. M. (Un Sportista), Joseph Casas (Esparteret petit), José Pascual y Bitllori, y Paquito: Qui gemega, ja ha rebut.

Caballers: Pere Casablanca Sagrera, Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), Jaume Marcé, Maco, Joseph Testagorda (a) Ciclista, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Joan Antich Puquí, y Jaume Jubany Bonet: Una miqueta de cada un, perque siga dit.

Caballers: Iris: El dibuix es dolentet. Aquest prurito d'amagar las mans á las figuras denota l'insuficiencia de molts artistas joves. No fan jugar mans perque no las saben apuntar... Y aixó que mans, peus, ulls y nassos son las becerolas del dibuix...—Joan Heras:

Diu vosté qu' estimaré que li arreglin... Sí, prou, prou!... ¡Per haverli d'arreglar, més valdria ferli nou!

Ll. B. y Bou: La *intima* es boniqueta. Practiqui 'l género, cercant la naturalitat, sense precipitacions y li auguro un tomo.—P. Llobera y Carol: El pensament que tanca 'l seu sonet no es gens despreciable. Lo que no m'han convenut son certas *sediccions* de forma, com aquell vers que diu:

Company, que m' es un jove, de infantesa,
 que m' ha recordat aquell altre de
en una, de fregar, cayó, caldera.

Francesch Filbá V.: Fa tants anys que va ser exposat, aquest quadrol... Per aquest motiu, una poesia inspirada en ell, per forsa ha de resultar *deplacée*. Envíhi quelcom de més actualitat, vosté que demostra tenirhi la mé tencada. L'altra no 'ns xoca y conté algunas incorreccions, y la de més enllá... veurém.—Ramón Valls: Els seus versos tenen massa *trastienda* y al Passeig de Colón ens els taxarían... Ara els escrits s'han de fer ab botiga sola, y encare gracias.—Joseph Vallés: Es xistós: de modo que vosté m' envia una poesia, y aquesta poesia la titula *póstuma*?... Donchs ¿qu' es mort vosté?... ¿ó la póstuma es d' un altre que ja es ditunt?... Oh, es que 'm posa ab roda, y estich que no sé si 'l mort es vosté ó l'altre... ó la poesia!...—P. del C.: Rebut lo que envia pels *Almanachs*, y moltas gracias.—Francisco Castellá: Cantém una mica?... Va!

*Lluheia l'estrella,
 lluheia sens recel;
 l'estrella més bella,
 l'estrella del cel...
 Prou!... Prou cantarella,
 y tiremhi un vel!*

Johannus: M'agrada y s'insertará. Tingui en compte, per xó, que aquest tal senyor Heine, es un dels versayres que han sigut més saccejats per tota mena de romántichs poetas. Vull dir, que ja se li coneix casi tot.—Pau Xicoy (a) Carcanada: Jo també ho sento, pero no sé qu' dirli. Vosté es d'aquells que volen que se 'ls parli ab franquesa y, quan se 'ls adverteix francament, s'enfadán. Li vam dir que 'ls versos eran dolents, y li demostravam. Avuy reincideix ab un madrigal que sembla una pelleringa... Probs?...
*Tu angelical nina poncella
 ¡y que fresch tens lo teu llabi tan fi!
 dels petons ¡ay! nena que 'm donavas.
 ton amor me juravas ab un sí...*

Sí, sí, cóntimho, cóntimho: La sinalefa del primer vers, que vosté no ha tingut en compte, fa coixejar el tercer; aquell ¡ay! sembla una punyalada traspera; y de l'accentuació y de la sintaxis y de la sindéresis no 'n parlém. ¿Vol més probas?... Ab tot, li aconsello que no desmayi... Treballant ab fé y constancia es com s'aprén; y per nosaltres no estigui, que no 'ns acabarà 'ls quartos.—Varis socis del «Petit Cassi». Sento no poderlos complaure. L'exces d'assumptos polítichs d'actualitat no 'ns permet atendre, com voldríam, á certas notas purament locals qu' en altres temps haurían aprofitat gustosos.—P. Romaguera: La xarada no m'agrada—per la poca novetat.—Y lo demés qu' ha enviat m'agrada... com la xarada.—E. de C. y X. Salvador: Com á impresions rápidas pera un album, no están mal. Per un periódich son tan senzillas, tan débils... que potser ho son massa.—Ramón Planas: Va succehir el día 8 de Juliol de l'any passat, á la una del mitj día.—Rafel Font: Veyam... veyam com las gasta aquest trobayre:
Aucellet jo voldria ser...

Mentres escriguí versos tan *pedrestes*, no pensí en volar.—A. Vintó: Mercés, y ho tindrem en compte.—Celestí Dupont: Aprofitaré un parell d'espurnas. Lo demés manseja.—P. A. y B. B. C.: No podem insertarlas, per varias rahóns.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

No hi ha mal que per bé no vingui

—¡Quína vinya ha sigut aixó de la crema!... Per tot arreu demanan sants.